

10 februari 1992

Land: IRAK

Onderwerp: Groeiende onrust in Irak
(CVIN-bijdrage)

Referenties: -

Datum van waarneming: september '91 - februari '92

Bron: Diverse

Opmerkingen: GEEN EXPLOITATIE ZONDER OVERLEG

Bijlagen: -

Mede Verzonden aan:

AZ/SG	ex. 1/8
BuZa/AMAD/Drs. C.M.J. Kröner	ex. 2/8
Hoofd BVD	ex. 3/8
Plv. Hoofd MID/KL	ex. 5/8
Plv. Hoofd MID/KLu	ex. 6/8
Plv. Hoofd MID/KM	ex. 7/8
Hoofd IDB	ex. 8/8

AAN: HOOFD MID

MID	
Nr.: D15/52/095/527.	
In: 13 FEB. 1992	
Vernietigen in:	CODE NR. 11.5.

I. Groeiende onrust in Irak.

De Iraakse eerste minister [REDACTED] werd door [REDACTED] bij gelegenheid van het tiende "regionale" congres van de Iraakse Baath-partij dat gehouden werd op 12 en 13 september 1991 en vervangen door diens eveneens Shiitische plaatsvervanger, [REDACTED]. Tevens werd [REDACTED] en ook de [REDACTED] uit de Revolutionaire Commando Raad (R.C.C.) gezet.

Naast [REDACTED] hebben nu slechts vier leden zitting in de R.C.R., te weten: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], beiden Sunnieten, [REDACTED], een Christen en [REDACTED], een Koerd. Er is sprake van dat de R.C.C. op basis van de nieuwe grondwet, afgeschaft gaat worden.

Naast de bovengenoemde mutaties, kregen de afgelopen maanden nog een minister van defensie, een chef van de generale staf en een aantal provinciale gouverneurs hun conge. Een zeer belangrijk ontslag gold de rechterhand van [REDACTED], [REDACTED] als Minister van Defensie. [REDACTED] benoemde voorts zijn neef, [REDACTED] tot Minister van Defensie en zijn stiefbroer [REDACTED] tot Minister van Binnenlandse Zaken. Achtergrond van al deze mutaties zijn spanningen tussen [REDACTED] en "inner-circle" van de leiderschapselite. [REDACTED] hoopt kennelijk door deze benoemingen van familieleden tot respectievelijk Minister van Defensie en Binnenlandse Zaken een sterke "grip" te houden op de strijdkrachten en de binnenlandse veiligheidsdienst, en zodoende zijn overlevingskansen zoveel mogelijk te vergroten.

Dit alles moet gezien worden tegen de achtergrond van een toenemende verslechtering van de veiligheidssituatie in Irak in het algemeen en in Bagdad in het bijzonder. Sedert medio oktober 1991 vinden er botsingen plaats in Bagdad. De Shiitische bevolking - er leven ongeveer twee miljoen Shiiten in Bagdad - zou zich van wapens voorzien teneinde zich voor te bereiden op strijd met het regime. Tegelijkertijd zijn de veiligheidsmaatregelen in Bagdad aangescherpt.

Daarnaast is er de nog altijd zeer roerige situatie van de Koerden in Noord-Irak. Er is immers nog altijd geen overeenstemming bereikt omtrent de Koerdische eis tot autonomie.

Ook schijnen er in het Zuiden van Irak, meer in het bijzonder langs de grens met Iran, incidentele Shiitische guerrilla-acties plaats te vinden.

De voormalige Iraakse ambassadeur in Madrid, [REDACTED], heeft 21 januari j.l. verklaard, dat binnen de regerende Baath-partij onlangs een "geheim nationaal commando" is opgericht met het doel [REDACTED] omver te werpen. Deze "onthulling" lijkt echter eerder in de psychologische oorlogsvoering te passen dan realiteitsgehalte te bezitten. Welke opposant zou het immers opportuun achten met deze onthulling te komen?

II. Iraakse oppositionele groeperingen.

De Iraakse oppositiegroeperingen kunnen in verschillende categoriën worden ingedeeld.

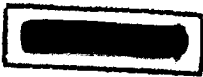
1. de Islamitisch-fundamentalistische groeperingen.

de overkoepelende organisatie SAIRI.

(the supreme Assembly for the Islamic revolution in Iraq)

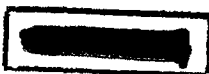
opgericht in Teheran in 1982; de leiding heeft [REDACTED]

Deze organisatie wenst Shiitische en niet-Shiitische verzetsactiviteiten te coördineren.
Aangesloten organisaties zijn:

- 1.1. de Islamitische Al Dawapartij
(Hizb al Dawaa Al Islamy).
Deze partij werd eind jaren vijftig door Shiitische geestelijken in Najaf gesticht. In de herfst van 1990 verklaarde deze partij uitdrukkelijk onafhankelijk van Teheran te zijn, terwijl werd aangevoerd dat Teheran de partij te veel nationalisme verweet.
Tegelijkertijd stelde de partij dat zij het resultaat van vrije verkiezingen binnen het raam van een constitutionele parlementaire democratie ook zou accepteren indien het resultaat tot een seculier bewind zou leiden. In het voorjaar van '91 scheidde de uiterst nationalistische vleugel zich af en beriep zich hierbij op groot ayatollah [REDACTED]
 - 1.2. de organisatie van de Islamitische Amal van Irak, ook wel Islamitische Actie Organisatie geheten. Deze in 1979 opgerichte organisatie beschikt sedert 1986 over gewapende eenheden die sporadisch verzetsactiviteiten in Irak bedrijven. De vereniging hangt de staatsfilosofie van [REDACTED] aan, zoals uiteengezet in zijn boek "Velayat e Faqih" ("de heerschappij van de schriftgeleerde"). De leider is ayatollah [REDACTED].
De organisatie wil het resultaat van vrije verkiezingen accepteren, zelfs indien dit zou leiden tot een parlementair democratisch systeem. De eigen doelstelling van de organisatie is echter de oprichting van een Islamitische Republiek Irak. De relatie met Iran, die ten tijde van [REDACTED] zeer nauw was, schijnt thans wat bekoeld.
 - 1.3. Organisatie van de Iraakse Mujaheddin
Dit is een radicaal-fundamentalistische organisatie die de Islamitische Republiek Iran na staat. De leider is [REDACTED] een broer van de leider van de parapluorganisatie SAIRI.
 - 1.4. de beweging van de strijdende Islamitische geestelijken
Dit is een radicaal-fundamentalistische organisatie die o.l.v. Muhammad Bakr al [REDACTED] staat, de leider van de SAIRI.
 - 1.5. de beweging van de strijders van de Imam
Een radicaal-fundamentalistische organisatie die in Teheran gevestigd is.
 - 1.6. Iraaks Islamitisch Blok
Deze organisatie bestaat eerst sedert 1990.
2. Burgerlijk-Nationalistische groeperingen, o.a.:
- 2.1. Onafhankelijke Nationalisten.
Belangrijke figuren:
generaal b.d. [REDACTED], een gunsteling van Saoedi-Arabië; [REDACTED], [REDACTED], gewezen chef van de generale staf en ex-ambassadeur. Deze staat nogal in de gunst bij Saoedi-Arabië en Syrië; [REDACTED], een voormalige Minister van Buitenlandse Zaken die in Syrië, maar ook bij de Iraanse president [REDACTED] "goed ligt".

[REDACTED]

2.2. Raad van het Vrije Irak, opgericht in Londen in februari 1991. Belangrijk lid is o.a. Imam [REDACTED] een toonaangevende Shiitische geestelijke aan wie door verzetskringen tegen [REDACTED] kennelijk grote capaciteiten worden toegeschreven. Vele in ballingschap levende Iraakse intellectuelen en gewezen politici en officieren hebben zich bij deze Raad aangesloten.

2.3. Beweging voor de bevrijding van Irak
Deze nationalistische beweging is uit de Baath-partij voortgekomen o.l.v. [REDACTED]

2.4. Democratisch-Forum, door de Christen dr. [REDACTED] in de herfst van 1990 gestichtte liberaal-democratische groepering.

"Last, but not least" verklaarde een nakomeling van de in 1958 vermoorde Koning [REDACTED] dat hij bereid was zich aan het hoofd te stellen van een overgangsregering.

3. Linkse groeperingen, o.a.:

3.1. Socialistische Baath-partij van Irak, voortgekomen uit een pro-Syrische Baath factie die in 1968 door [REDACTED] uit de partij gestoten werd.

3.2. Iraakse Communistische Partij met als secretaris-generaal [REDACTED] In Noord-Irak beschikt de partij over militaire eenheden die zijde aan zijde vechten met de Koerdische Peshmerga's. Buiten Koerdistan beschikt de partij over weinig steun.

III. "It's all in the family!"

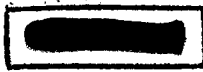
In de familieclan van [REDACTED] hebben zich in het najaar van het afgelopen jaar twee rivaliserende kampen gevormd. Het ene kamp bestaat uit de eerste vrouw van [REDACTED], [REDACTED] (die wellicht enige rancune koestert, daar de president inmiddels een tweede vrouw heeft genomen), zijn zoon [REDACTED], zijn dochter [REDACTED] en haar man, die schoonzoon, neef en voormalig Minister van Defensie van [REDACTED] is, [REDACTED]

Het andere kamp bestaat uit de halfbroers van [REDACTED] en [REDACTED], chef van de Inlichtingendienst en de huidige Minister van Defensie, [REDACTED]

De beide bladen waarvoor [REDACTED] verantwoordelijk is, Babil en Rafidayn, wekken de indruk [REDACTED] te promoten, wellicht met het oog op een eventuele opvolging van [REDACTED]

De andere groep probeert bij de president de indruk te doen postvatten, dat [REDACTED] en [REDACTED] een eigen machtsbasis willen opbouwen.

[REDACTED]

Tegen deze achtergrond kan mede het ontslag van ██████████ ██████████ en diens vervanging als Minister van Defensie door ██████████ ██████████ gezien worden, de benoeming van ██████████ ██████████ tot Minister van Binnenlandse Zaken en het verschijningsverbod voor de bladen Babil en Rafidayn. Een andere factor die een rol zou heeft gespeeld bij het ontslag van ██████████ ██████████ is zijn gebrek aan militaire kennis van zaken. Inmiddels is het verschijningsverbod op de bladen Babil en Rafidayn weer opgeheven.

